

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce
PŘÍRODNÍ JEVY
Serafima Kosikava

Plzeň 2019

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarna umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce
PŘÍRODNÍ JEVY
Serafima Kosikava

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová,
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval(a) samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2019

.....

Podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří vedoucí ateliéru Kniha a tvarování papíru MgA.
Mgr. Petře Soukupové za moc dobré vedení a cenné rady při
vypracování mé bakalářské práce.

OBSAH

Rešerše zvoleného tématu:

1. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	1
2. CÍL PRÁCE	2

Reflexe a dokumentace procesu tvorby:

3. PROCES PŘÍPRAVY	3
4. PROCES TVORBY	5
5. POPIS DÍLA	6
6. PŘÍNOS PRÁCE	8
7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	9
8. RESUME	10
9. SEZNAM PŘÍLOH.....	14

1. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Dobrý den, jmenuji se Serafima Kosikava. Pro svou diplomovou práci jsem zvolila následující témat: dětská interaktivní kniha. V dětství jsem měla hodně různých knih, které tvořili samostatný malý svět. Ted' k tomu navíc mám i profesionální zájem. Kvalitně a zajímavě vytvořené knihy dají dítěti hodně krásných a zajímavých zážitků. Úkolem umělce je zaujmout dítě a otevřít mu tento nádherný svět. S každým dalším rokem se dítě noří do světa knih, stále víc a víc si uvědomuje jeho rozmanitost a nedozírnost. Máme možnost navštívit mnoho festivalů, vydavatelství publikují mnoho zajímavých knih odlišných od sortimentu, který byl k dispozici před několika lety. Na první pohled se nezdá, že v současném světě kniha může mít stejnou atraktivitu, jako tablety, chytré telefony a jiná technická zařízení, ale kniha je stále první informační nosič, který dítě bere do ruky a kniha doprovází člověka po celý život. Podle mého názoru dětské knihy jsou mnohem důležitější než knihy pro dospělé, protože otevírají a ukazují dítěti svět, učí dítě, které věci jsou dobré a které jsou špatné. Přes knihu se dítě může naučit tomu, co občas nejde předat ústně. Co tvoří naše prostředí, podle jakých pravidel strukturován náš život? Knihy to je to, co předa svému dítěti každý starostlivý rodič, aby dítě mohlo rozvíjet svou představivost, paměť a vkus. Na dnešním trhu najdeme rozsáhlou nabídku úžasných knih a můžeme si vybrat právě to, co vyhovuje našemu vkusu. Je zajímavé, že dětské knihy stejně tak mohou být zajímavé i pro dospělé: některé obsahují obrázky, některé obsahují poučné příběhy a některé zajímavá fakta. Z toho vyplývá, že dětská kniha zaujme nejširší okruh čtenářů, a to ať jsou to děti, jejich rodiče, a i prarodiče. Velmi ráda kupuji dětské knihy s krásnými obrázky a opravdu se mi líbí, když je kniha pro všechny zajímavá. A právě tento zájem ovlivnil můj výběr. Doufám, že s každým dalším rokem rozsah a kvalita vydaných dětských knih bude jenom stoupat.

2. CÍL PRÁCE

Mým cílem bylo vytvořit zcela novou autorskou ilustrovanou knihu, která by byla zajímavá pro děti. Chtěla jsem udělat nejenom dětskou knihu na čtení, ale i vytvořit krásné ilustrace, které by doplňovaly text svým obsahem a zaujaly člověka svou grafickou úpravou. Důležitým bodem bylo vytvořit ilustrace, které by zaplnily celou dvoustranu.

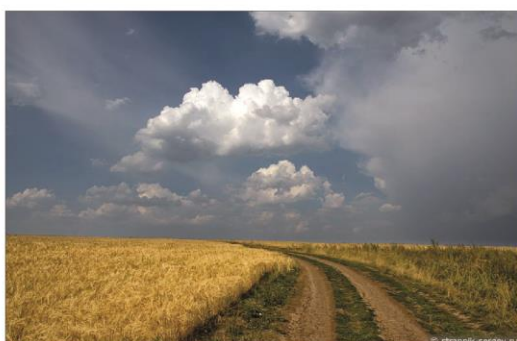
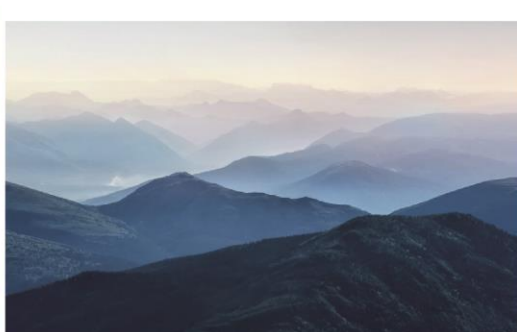
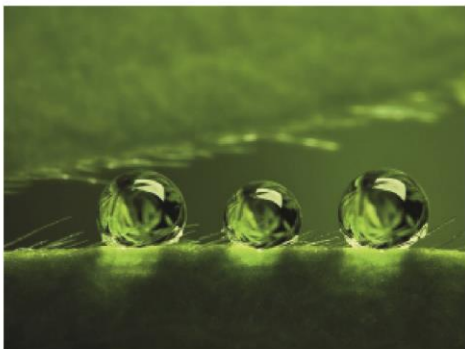
To jsem udělala proto, aby se čtenář snáze ponořil do atmosféry knihy.

3. PROCES PŘÍPRAVY

Námět své knihy jsem volila velmi dlouho a pečlivě. Navštívila jsem různá knihkupectví a dívala jsem se na to, kolik knih existuje na různá témata. Na konec jsem si vybrala téma přírodních jevů, protože jsem nenašla téměř žádné knihy na toto téma a kvalita nabízeného sortimentu vůbec neodpovídala mým očekáváním. Můj základní cíl: ukázat jevy, které vidíme každý den, a skoro nikdy se nezamýšlíme nad tím, proč takové jevy existují, proč vypadají přesně tak. Považují, že toto téma je relevantní a zajímavé. Některé velké encyklopedie sice obsahují informace o přírodních jevech, ale chtěla jsem udělat trochu jiný knižní formát. Kniha s interaktivními prvky má větší šance vyvolat zájem. Díky interaktivním prvkům dítě má možnost se více ponořit do atmosféry určitého přírodního fenoménu.

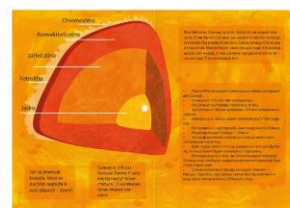
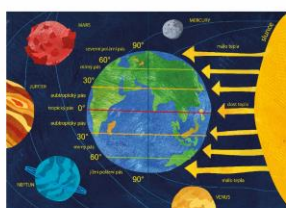
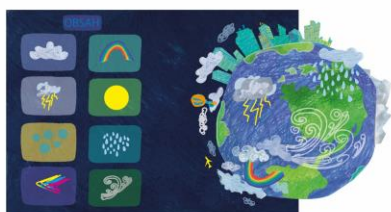
Už jsem se zmínila o tom, že na zvolený témat existuje nevelký počet knih, a proto bylo hledání literatury pro moji knihu velmi nesnadný. Mým hlavním zdrojem inspirace byly fotomateriály. V nich jsem hledala vhodné formy a barvy. Díky hezkým fotografiím jsem se rozhodla vytvořit více stylizovanou knihu a používat charakteristickou paletu barev a využitím jednodušších forem. Nechtěla jsem ukázat realistickou přírodu, na kterou se díváme každý den z okna, ale předat náladu určitého jevu. Tímto způsobem dítě si zapamatuje každou stránku. Nechtěla jsem používat složitá schémata a definice. Text obsahuje mnoho informací, ale já jsem chtěla, aby tato kniha nebyla jen o počasí, ale aby také obsahovala prospěšné informace. V takovém to případě dítě může během několika let znovu a znovu otevírat knihu a stále v ní nacházet nové informace. Následně mě napadla myšlenka udělat systém oken. Pokud dítě ještě nechce studovat přírodní jevy do hloubky, stále má možnost jenom se dívat na obrázky, ale s růstem zajmu, však může otevírat okna a číst podrobnosti. Každá stránka obsahuje zajímavá fakta, která jsem sbírala několik let. Práce nad knihou byla velice zajímavá, nejdřív proto, že jsem se dozvěděla o obrovském počtu různých jevů. Je mi 24 let a stále jsem nevěděla hodně důležitých věcí a opravdu bych chtěla, aby někdo měl možnost koupit knihu a dozvědět všechno o dešti, slunci, větru, bouřce, rose, duze, mracích a sněhu.

Potřebovala jsem mít nejenom hezké ilustrace, ale i hodně informací, sdílet o tom, co děti nedozvědí v mateřské školce.

4. PROCES TVORBY

A nyní několik slov o samotné průběhu mé práce. Prvním krokem bylo vyhotovení seznamu přírodních jevů, které bude obsahovat kniha. Rozhodla jsem, jaké to budou jevy a jak budou vypadat ilustrace. Konečně jsem popsala jevy, které vidíme každý den, v různých ročních obdobích. Popsané jevy nemají destruktivní charakter: není to erupce sopky, záplava, et cetera. Obsah knihy tvoří jevy, které každé dítě potkává od narození, ale málokterý dospělí může odpovědět na typickou dětskou otázku „Proč?“. A odpovědi na dětské „proč?“ najdete v této knize.

5. POPIS DÍLA

Tato kniha je určena pro věkovou třídu od 5. do 11. let, a proto obsahuje prvky pop-apu a doprovodný obsahuje podrobný popis přírodních jevů se skutečnostmi, které jsou zajímavé i pro dospělého čtenáře. Nicméně je to jenom doporučení, protože každý z rodičů má své názory na to, kolik informace předá svému dítěti. Jako příklad uvedu svého mladšího bratra. Bratrovi jsem vždy kupovala knihy s větším rozsahem, protože má obrovský zájem o studium.

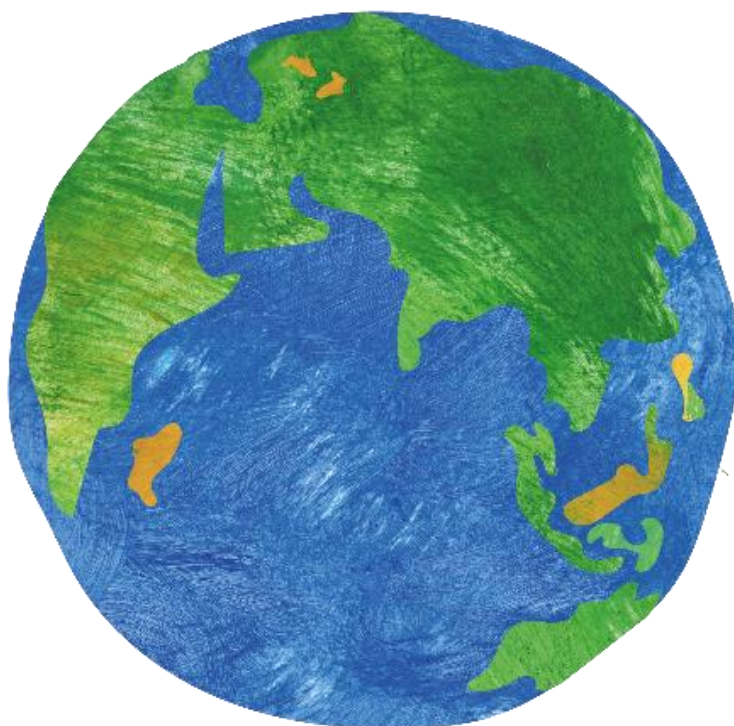
Přejdeme k struktuře knihy. Hlavní myšlenka, která se prolíná celou knihou, je, že člověk velmi znečišťuje životní prostředí, a že i vesmírné úlomky (vesmírné smetí vytvořené lidskou činností), které dopadají na zem škodí všemu, co na planetě existuje. V přírodě existuje nejenom koloběh vody, ale i jiných látek. Jedna látka se rozpadne a hned bude vytvořena nová. S rozvojem technologií se člověk naučil vyrábět levné materiály, které však mají příliš dlouhou dobu rozpadu a znečišťují planetu. Všechny přírodní jevy jsou spojeny s koloběhem vody v přírodě, se zemí a vzduchem. A to vše člověk s každým rokem stále více a více znečišťuje. Každý den způsobujeme nenapravitelnou újmu přírodě tím, že produkujeme obrovské množství odpadu, což se stává v moderním světě takovou samozřejmostí, jako sníh nebo déšť. Abych mohla dokončit na poslední stránce myšlenku o denním zašpinění životního prostředí, čas od času jsem nechávala „kousky odpadů“ na stránkách knihy. Tímto způsobem jsem ukazovala, jak odpad může ovlivnit přírodu. Táto kniha vypráví nejenom o přírodních jevech, ale také o tom, jak člověk může přírodu zahránit. Když dítě pochopí, jakou škodu může způsobit odpad, příště už nehodí na zem obal od bonbonů.

Přejdeme k technické části. Pro ilustrace jsem vybrala techniku koláže. Napadá mi, že tato technika je nevhodnější pro děti. Je velice taktilní, lakonická, chce se jí dotknout. Také koláž pomáhá jednoduchým formám zůstat jasnými a srozumitelnými. Pro koláž jsem použila různé textury, vytvořené pomocí akvarely, akryly a pastelek. Nejdřív jsem udělala textury ručně, pak naskenovala je do počítače a vytvořila kompozice v grafickém programu. Barvy měli být zářivé a rozmanité, ale pro celistvost kompozice jsem používala stejnou sadu textur, která se opakuje v celé knize a neničí integritu palety barev. Doufám, že se mi

podařilo vytvořit výraznou a zároveň harmonickou knihu. Také kniha obsahuje interaktivní prvky a prvky pop-artu. Všimla jsem si, že díky interaktivním prvkům vzrůstá zájem dítěte, protože už vnímá knihu nejenom jako knihu, ale i jako hračku a tím je pro něj zajímavější. Prvky pop-artu pomáhají soustředit pozornost na to nejdůležitější. Líbí se mi práce s papírem. To je proces, do kterého se člověk zapojuje beze zbytku. Ráda používám velké a složité prvky, ale bohužel nejsou vhodné pro každou dětskou knihu. Musela jsem se omezit a udělat něco jednodušší. Doufám, že v mé knize některé objemnější prvky vypadají vhodně a zvyšují přitažlivost knihy.

6. PŘÍNOS PRÁCE

Přejdeme k shrnutí. Chci říct, že práce na knize byla velice zajímavá. Byla to pro mě nová zkušenost. Velké zaujetí je nezbytné pro vytvoření kvalitního díla, protože pak můžu více pracovat na detailech a mít větší motivaci k vylepšení díla. Nejsložitější bylo pro mě hledání vhodného barevného „jazyka“, zjednodušení a stylizace složitých prvků. Je to první kniha, ve které používám celoplošné barevné pozadí. To bylo pro mě také nové, jelikož se vždy snažím vyvarovat barevné fotografii a zdůraznit texturu papíru. Ale v této knize jsem chtěla pomocí barev pozvat čtenáře se ponořit do kouzelného světa přírodních jevů. Doufám, že kdokoli, kdo vezme moji knihu do ruky, bude cítit do ní vloženou lásku.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní a periodická literatura

1. Korda, Josef. Papírenská encyklopedie. 1. vyd. Praha : Státní nakladatelství technické literatury, 1991. ISBN 80-03-00647-3.
2. Kocman, Jiří H. Médium papír. Vyd. 2. Brno : Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.
3. Tobolka, Zdeněk. Kniha: Její vynik, vývoj a rozbor. Praha: Obris, 1949. ISBN neuvedeno

Internetové zdroje

1. Awesomeworld.ru. [cit. 2019- 01- 02]. Dostupné z:
< <https://awesomeworld.ru/prirodnje-yavleniya/tuman.html> >
2. Multiurok.ru. [cit. 2019- 02- 05]. Dostupné z:
< <https://multiurok.ru/files/priezientatsiia-k-uroku-ghieoghrafiu-potiemie-gro.html> >
3. O-planete.ru. [cit. 2019- 03- 05]. Dostupné z:
< <https://o-planete.ru/obolotchki-zemli/atmosfera/kak-obrazuyutsya-oblaka.html> >
4. Life.mosmetod.ru. [cit. 2018- 03- 03]. Dostupné z:
< <http://life.mosmetod.ru/index.php/item/pogoda-i-ee-izmeneniya> >

8. RESUME

Добрый день, меня зовут Серафима Косикова и темой для диплома я выбрала интерактивную детскую книгу. В детстве у меня было много книг- это был целый мир. Сейчас мой интерес к книге - это профессиональный интерес. Качественно и интересно сделанные книги увлекают ребенка в мир прекрасного и удивительного. Задача художник а увлечь ребенка, открыть для него этот удивительный мир. С каждым годом больше погружаясь в мир книги, я понимаю насколько он огромен и необъятен. Проводятся множество фестивалей, издательства выпускают с каждым новым годом все больше интересных, разнообразных книг совсем непохожих на то, что было раньше. В современном мире книга, казалось бы, не так актуальна, как айпады и телефоны и остальные технологии. Но на самом деле книга остается тем, что первое ребенок берет в руки в детстве и она сопровождает каждого человека в жизни. На мой взгляд, детские книги важнее взрослых, потому что они открывают и показывают ребенку мир, через книгу ребенок учиться вещам, которые не всегда можно рассказать, а нужно показывать. Книги учат, что хорошо, что плохо. Что в этом мире нас окружает и по каким правилам мы живем. Книги — это то, что дает каждый заботливый родитель ребенку, чтобы развивать его фантазию, память и вкус. Сейчас существует множество потрясающих книг на рынке и можно уже с детства выбрать для себя на любой вкус. Еще интересно, что детские книги так же сильно увлекают и взрослых, кто-то любит рассматривать интересные картинки, кто-то любит поучительные истории или интересные факты. И получается, что детская книга берет на себя большую аудиторию всех возрастов, чем для взрослых. Я сама с удовольствием покупаю детские книги с красивыми картинками и мне очень нравится, когда книга сделана интересно для всех. И возвращаясь к теме, почему я выбрала детскую книгу, этот интерес и желание с каждым годом видеть больше хороших книг в магазинах, наверное, поспособствовала моему интересу к иллюстрации.

Тему для моей книги я тоже выбирала очень долго и тщательно, ходила по книжным магазинам и смотрела, как много книг существует и на какие темы. Я остановилась на теме «природные явления». Я почти не нашла аналогов по этой теме, буквально пару книг и то, они, не слишком соответствовали моему представлению о том, как это должно выглядеть. Я хотела показать в книге те явления, которые нас окружают каждый день и порой мы не задумываемся почему они именно такие и как появляются в нашей природе. Мне эта тема показалась актуальной и интересной. На такие темы существует огромные энциклопедии обо всем на свете. Но мне захотелось сделать немного другой формат книги. Больше погрузить в атмосферу определенного природного явления, добавить интерактивные моменты, для большего погружения в тему и заинтересовать маленького читателя узнать больше о нашей природе. Эта книжка предназначена для детей более старшего возраста, от 5-7 лет, потому что она содержит элементы поп-ап и сопроводительный текст написан более подробно с интересными фактами, которые более взрослому читателю будут более интересны, чем самому маленькому. Безусловно это всего лишь рекомендации по возрасту и каждый родитель решает сам насколько быстрее и больше информации он может давать своему ребенку. Как например, для брата я всегда покупала книги «на вырост» и он очень любил их и было еще интереснее, чем читать совсем что-то для малышей.

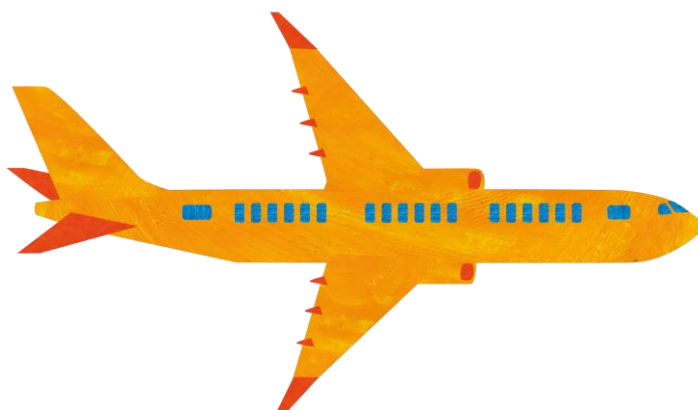
Немного о процессе работы. Я начала работать над тем с того, что выписала все существующие явления и хотела определиться какие именно я проиллюстрирую и почему именно их. Я остановилась на природных явлениях, которые нас окружают ежедневно в разные поры года. Они не несут разрушительный характер, как например у вулканов, торнадо, наводнений и других. Эти явления знакомы каждому ребенку с детства. Но не всегда взрослый может ответить на все «почему?» и тогда ответы можно найти в такой книжке.

Я уже немного говорила о том, что аналогов на такую тему очень мало и мне было сложно найти литературу для исследования

и определиться с техникой выполнения книги. Я больше искала фото природы для вдохновения цветом и формами. И благодаря фотографиям я решила идти от обратного, и сделать книгу более стилизованной, с характерной цветовой гаммой и упрощенной подачей форм. Мне хотелось не показывать реалистичную природу, которую мы можем увидеть, смотря в окошко. А передать настроение от этого природного явления. Что бы каждый разворот запомнился для ребенка цветом и настроением. Я старалась меньше использовать взрослых схем и непонятных обозначений. Текст содержит много информации для ребенка, но мне хотелось, чтобы эта книжка была не только о погоде, но и несла полезную информацию, что бы ребенок мог ее прочесть еще и еще через пару лет и узнать больше деталей о природе. Так появилась идея окошек, пока ребенок не слишком готов узнать подробности о погоде, он может рассматривать картинки, но становясь старше, он может открывать одно окошко за другим и узнавать подробности. Каждый разворот содержит интересные факты, собранные за многие года о каждом природном явлении. Для меня работа над этой книжкой оказалась очень интересная в первую очередь потому, что я узнала много нового именно для себя. Я в свои 24 не знала столько секретов о природе и мне хотелось, чтобы у кого-то была возможность купить одну книжку и узнать все секреты о дожде, солнце, ветре, грозе, росе, радуге, облаках и снеге. Я очень хотела не останавливаться только на иллюстрациях и собрать больше интересного и использовать то, о чем нам не рассказывают в детском саду.

Сейчас я бы хотела немного описать идею книги, она о природных явлениях, но основной сюжет, проходящий через все страницы о том, что человек очень сильно загрязняет окружающую среду, что даже существует космический мусор, который причиняет вред всему существующему на планете. Наш мир устроен очень разумно. В природе существует круговорот не только воды, но и веществ. Одни вещества разлагаются и преобразуются в другие. С развитием технологий человек научился делать материалы дешёвые по стоимости, но которые не разлагаются и это было началом засорения нашей планеты. Все природные явления связаны с

круговоротом воды в природе, с землей и воздухом. А это все то, что человек загрязняет с каждым годом все больше и больше и мы наносим непоправимый вред природе, что в современном мире мусор становится тоже своеобразным природным явлением и это становится для нас таким же очевидным, как дождь или снег. И что бы подвести к этой мысли на последней иллюстрации, я хотела от начала книги, в некоторых местах оставлять кусочки мусора, показывать, как они существуют и влияют на нашу природу. Так как моя книга все же о природных явлениях, я бы не хотела очень ярко поднимать тему загрязнения окружающей среды и мне бы хотелось больший акцент оставить на природе, но упоминания о том, что мы можем стараться больше заботиться о природе и меньше портить такую красоту вокруг нас, может помочь хоть одному ребенку не бросить бумажку от конфеты на землю или понять почему мы должны уделять внимание разделению мусора.

9. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Hotové textury. Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 2: Postup práce od skici do hotové ilustrace. Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 3: Postup práce od skici do hotové ilustrace. Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 4: Hotová ilustrace. Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 5: Hotová ilustrace. Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 6: Hotová ilustrace. Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 1

Hotové textury.

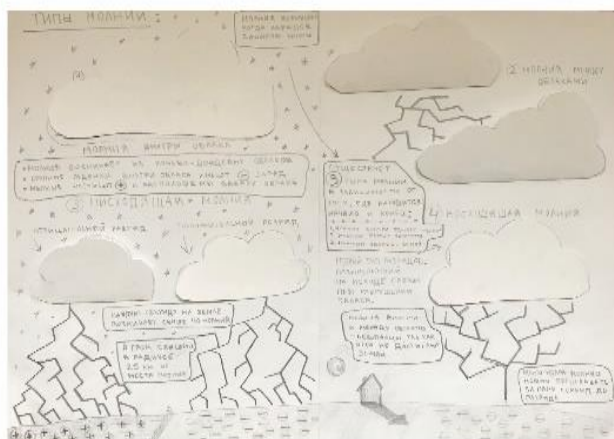
Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 2

Postup práce od skici do hotové ilustrace.

Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 3

Postup práce od skici do hotové ilustrace.

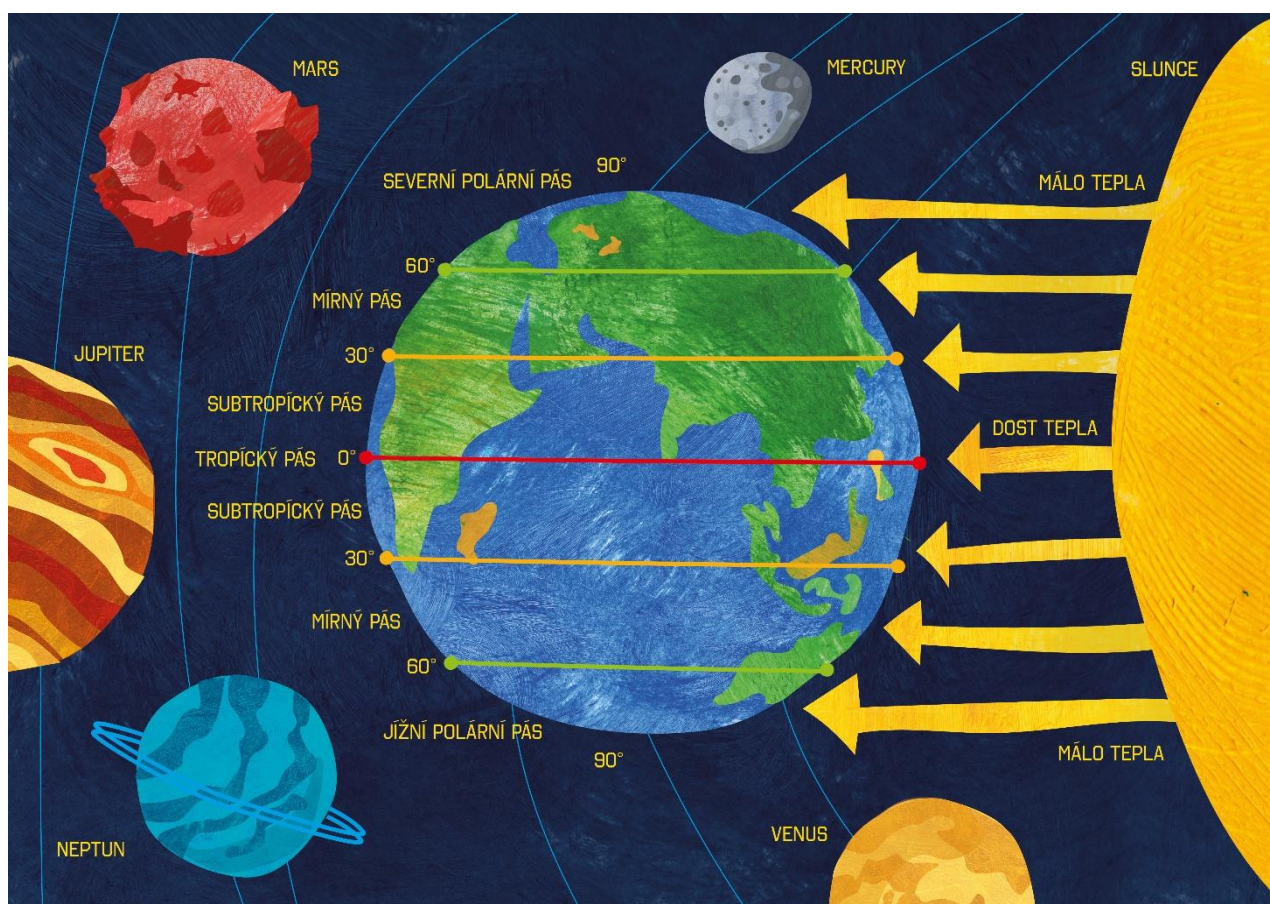
Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 4

Hotová ilustrace.

Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 5

Hotová ilustrace.

Zdroj: vlastní obrázek

Příloha 6

Hotová ilustrace.

Zdroj: vlastní obrázek

